

Drámai szinten a drágulás

Megállíthatatlanul nő az energia nagybani ára, a végfelhasználói árakban nagy a szórás

● Két nap alatt közel ötven százalékkal emelkedett a földgáz nagybani ára az európai tőzsdéken. A múlt év azonos időszakában mérténél hétszer drágább a gáz jelenleg, az elektromos áram megawattóránkénti ára a rövid távú, úgynevezett spot piacon az ezer lejt is elérte a héten, ami a tavalyi ár négyszerese. Az energiaárak idei elképesztő drágulását még nem minden fogyasztó érzékeli, szerződéstől függően nagy a szórás a végfelhasználói árakban.

SZÉCHELY ISTVÁN

Megállíthatatlanul emelkednek az energiaárak, az utóbbi napokban főleg a földgáz ára nőtt számottevően: két nap alatt több mint ötven százalékkal. A nagykereskedelmi árról van szó, az áremelkedés hatása még nem minden fogyasztó számára érzékelhető.

A brutális energiaár-drágulást leginkább a múlt év azonos időszakában jegyzett árakkal történő összehasonlítás szemlélteti. Mint arról Nagy-Bege Zoltán, az Országos Energiaár-szabályozó Hatóság (ANRE) alelnöke érdeklődésünkre beszámolt, a földgáz ára az európai tőzsdéken kedden, egyetlen nap alatt 25 százalékkal nőtt, 97–98 euróról 120 euróra, amit tegnap még ennél is nagyobb drágulás követett: szerdán már 160 eurós tranzakciók is voltak, de még kora délután is 147 eurónál járt a gáz nagykereskedelmi ára, ami további 27 százalékos drágulást jelent. Két nap alatt tehát közel 50 százalékos drágulás következett be az európai piacokon. A szerdai 147 eurós árnál több mint hétszer olcsóbb volt a földgáz tavaly, a múlt év azonos időszakában ugyanis 20 euróba került, de még 15 eurós árban is lehetett szerződést kötni a téli időszakra – végezt egy gyors összehasonlítást Nagy-Bege Zoltán, megjegyezve, nem tudja, hogy jelenleg bárki meg tudná-e mondani, mikor állhat meg a drágulás.

A villamosenergia-piacon tavaly ilyenkor nagyjából 250 lejt volt

az áram megawattóránkénti nagykereskedelmi ára, most viszont nem nagyon vannak 500 lejes értéknél alacsonyabb árú szerződések. A rövid távú, úgynevezett spot piacon (Piața pentru Ziua Următoare – PZU) tegnap 670 lejt volt az áram megawatt óránkénti ára, hétfőn pedig 1000 lejné is magasabb volt az áram ára. Mindez úgy, hogy a következő napi piaci ár, tehát a 120 euró körüli megawattóránkénti érték Romániában Európa-szerte a legalacsonyabbak közé tartozik, máshol a 200 eurós értéket is meghaladja – fűzte hozzá az Országos Energiaár-szabályozó Hatóság alelnöke.

Befolyásoló tényezők

A drágulás hatása még nem minden fogyasztó számláján jelenik meg. Szerződésfüggő, hogy milyen áron kapják az elektromos áramot, illetve a földgázt a végfelhasználók, akiket e tekintetben két kategóriába lehet sorolni. A gáz esetében a szolgáltatók július elsejétől alkalmaznak egy meghatározott árat azon lakossági fogyasztóknak, akik még nem kötöttek szabadpiaci szerződést. Erről az árról már az április–június közötti időszakban kellett tájékoztatniuk a fogyasztóikat. Az ügyfeleknek azt kell megnézniük ezekben a tájékoztatókban, hogy az ár rögzített-e vagy módosítható, illetve a szerződés, amelyet aláírtak, mit tartalmaz erre vonatkozóan. Ha a szerződésben foglaltak értelmében az ár nem módosítható, akkor a szolgáltató egy évig nem drágíthat. Ha az ár módosítható, akkor a szolgáltatónak legkevesebb 30 nappal a módosítás előtt tájékoztatnia kell ügyfeleit a tervezett áremelésről. Ez idő alatt a fogyasztó eldöntheti, hogy elfogadja-e az új árat vagy

inkább szolgáltatót vált. A másik kategóriát a szabadpiaci szerződést kötött ügyfelek képezik: az ő esetükben is attól függ, milyen áron kapják a földgázt, hogy milyen árra kötöttek szerződést, és hogy a megállapodásban rögzített vagy módosítható ár szerepel.

A villamos energia esetében hasonló a helyzet, a gázszolgáltatáshoz képest a különbség mindössze annyi, hogy nem egy évig, hanem csak hat hónapig érvényes az az egyetemes szolgáltatói ár, amelyet július elsejétől automatikusan alkalmaznak a szolgáltatók azok esetében, akik nem kötöttek szabadpiaci szerződést. Ezek az árak január elsejétől változnak majd – lényegében emelkednek –, addig viszont semmiképpen nem módosulhatnak. A novemberi, decemberi számlákkal kapják majd meg a fogyasztók azokat a tájékoztatókat, amelyek a január elsejétől alkalmazandó egyetemes árakról szólnak, és ezek alapján majd dönthetnek arról, hogy az megfelel-e nekik vagy inkább szolgáltatót váltanak január elsejétől. A

szabadpiaci szerződések esetében a földgázhoz hasonlóan az elektromos áram ára is attól függ, hogy a végfelhasználó milyen megállapodást kötött a szolgáltatóval – magyarázta el a lakossági energiaárak alakulását befolyásoló tényezőket Nagy-Bege Zoltán.

Szolgáltatói túlkapások, szabálytalanságok

A fentebb vázoltnál eltérő gyakorlat is észlelhető az energiaszolgáltatók piacán. Az Országos Energiaár-szabályozó Hatóság alelnöke már korábban beszámolt lapunknak arról, hogy a nagykereskedelmi áremelkedés miatt egyes szolgáltatók a rögzített árú szerződésekbe foglalt árakat is megpróbálják emelni, ami teljesen törvénytelen. Azóta viszont egyre több ilyen jellegű panaszt kapnak a fogyasztóktól. A közelmúltban nagy értékű számlát kapott ugyanakkor sok fogyasztó azért is, mert az elosztóhálózatok működtetői elmulasztották leolvasni a villanyórákat. Ilyen jellegű panaszokat az utóbbi időben nem kaptak már, ugyanis nemrég ellenőrzést végeztek a legtöbb ilyen szolgáltatónál, és gyakorlatilag mindegyiket megbírságotlák – tájékoztatott Nagy-Bege Zoltán. Ezzel kapcsolatban ugyanakkor azt is elmondta – ez jelenleg közvitán van –, amely kárpótlásfzetést ír elő azon szolgáltatók esetében, amelyek elmulasztják leolvasni a villanyórákat, illetve gázórákat. Ha elfogadásra kerül az előírás, a szolgáltatók, elosztóhálózatok működtetői 100 lejes kárpótlást kell fizessenek minden fogyasztónak, akinek elmulasztják leolvasni a villanyóráját hathavonta, a gázórákat pedig háromhavonta. Biztos benne, hogy ennek hatására jobban odafigyelnek majd kötelezettségeik betartására a szolgáltatók – véli Nagy-Bege Zoltán.

Forró téma. Az első téli fűtésszámlák lesznek az igazán mérvadók

FOTÓ: HAÁZ VINCE

fűtésszámlák

Iohannis Cîțuban és hosszú mandátumú ügyvivő kormányban lát fantáziát

● Várhatóan hosszú távú politikai válságra kell berendezkedni a Florin Cîțu vezette kormány bukását követően, fikarcnyi konszenzus sem körvonalazódik a parlamenti pártok között a lehetséges megoldást illetően.

ROSTÁS SZABOLCS

Klaus Iohannis tegnap arra fi gyelemztette az egymást támadó alakulatokat, hogy sokáig ügyvivő kormánya lesz az országnak, ha nem sikerül megegyezniük egymással egy teljes jogkörű kabinet beiktatásáról. A román államfőtől az EU

és a nyugat-balkáni országok szlovéniai csúcstalálkozóján újságírók azt firtatták, miért csak jövő héten kezd egyeztetni a pártokkal egy új kormány beiktatásáról. Iohannis elmondta: aggodalommal figyelte a kormány ellen voksoló, „megoldások helyett csak a cirkuszban érdekel” törvényhozók indokolatlan lelkesedését a kormány megbuktatása után. Szerinte az ország nagy bajban van,

kormányra van szüksége, de jó néhány napra lesz még szükség, hogy mindenki lehiggadjon, és megértse: ezt a válságot nem indulatos támadásokkal, hanem csak érett politizálással lehet megoldani. Amikor arról kérdezték, számol-e azzal a lehetőséggel, hogy parlamenti megbuktatása után ismét Florin Cîțu liberális pártelnököt jelölje miniszterelnöknek, az államfő azt mondta: bárkit megbízhat kormányalakítással, akit parlamenti többség támogat. Szerinte azonban a koalíciók nem az elnöki hivatalban, hanem a pártok között születnek, de úgy vélekedett: nehezen képzelhető el, hogy a PNL ismét

tárgyalóasztalhoz üljön volt koalíciós partnerével, a Mentsétek meg Romániát Szövetséggel (USR), miután az kilépett a kormányból és részt vett a kabinet megbuktatásában. Az elnök szerint aligha sikerül megoldani a válságot a kormányalakítási egyeztetések első fordulóját követően, és további konzultációkra lesz szükség. „Ha a pártok nem tudnak szót érteni egymással, akkor ez az ügyvivő kormány marad tisztségben, amíg új megoldást találnak. Az ország nem maradhat kormány nélkül, és azt hiszem, végül mindenki meg fogja érteni: jobb, ha teljes jogkörű kormányunk van, mint ha ügyvivő kor-

mány vezeti az országot” – mondta az államfő. Közben Marcel Ciolacu PSD-elnök szerint a választók számára nem képez prioritást az államfő felfüggesztése. Ezzel George Simionnak, a Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) társelnökének kijelentésére reagált, miszerint ha Iohannis nem ír ki előre hozott választásokat, akkor felmerülhet a tisztségéből való felfüggesztése. Ciolacu szerint ehhez nincs meg a parlamenti többség, viszont ő is az idő előtti választások kiírását tartja a legjobb megoldásnak a politikai válság feloldására.

válság